

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ



Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 37.015.3:316.61-057.87

ПСИХОЛОГІЧНА ПРОСВІТА ЯК СКЛАДОВА ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Поліщук Л.М., магістрантка 1 курсу спеціальності “Психологія”,
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Зелінська Я.Ц., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології
(yazelinska@nubip.edu.ua)
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Психологічну культуру особистості, що складає кінцеву мету психологічної просвіти усіх рівнів, найбільш узагальнено слід визначати як складну інтегративну властивість особистості, яка забезпечує своєчасне й оптимальне вирішення всіх повсякденних і професійних питань психологічного змісту, що базується на щирій спрямованості на людину і глибокій переконаності в цінності людської особистості й значущості всіх її проявів. В структурі психологічної культури розрізняють три компоненти: когнітивний, емотивний і конативний. Розглянемо зміст цих компонентів.

1. Когнітивний компонент психологічної культури:

1) володіння науковими психологічними знаннями, що відповідають сучасному стану психологічної науки. Необхідно забезпечити наявність у людини науково обґрунтованого фундаменту знань для розуміння природи психічних явищ;

2) уміння ефективно використовувати наявні психологічні знання. Виходячи з поняття «рівень засвоєння знань» (В. П. Беспалько) це повинен бути третій або, бажано, четвертий рівень засвоєння психологічних знань;

3) уміння здобувати нову психологічну інформацію. Сюди, по-перше, належить психологічна спостережливість як уміння людини помічати й правильно інтерпретувати прояви особистості інших людей і самого себе. А, по-друге, ця самопросвіта у сфері психологічних знань, що полягає у читанні різноманітної психологічної літератури і використанні Інтернет-ресурсів.

2. Емотивний компонент психологічної культури:

1) глибокі й різноманітні вищі почуття, що виникають при сприйнятті й усвідомленні людської особистості. Такі, зокрема, почуття, які з'являються на «духовному рівні спілкування», коли особистість іншої людини переживається як неповторний цінний духовний світ;

2) щира повага до людської гідності, до проявів індивідуальності людини. Одночасно з цим критичність та вимогливість до людей, які проявляються в гідній формі, як показник

поваги і щирої зацікавленості в удосконалюванні людської особистості. Самоповага та самокритичність;

3) глибокий і змістовний інтерес до людей і самого себе. Інтерес як мотив, пов'язаний з пізнавальною потребою, та із проявом різноманітних інтелектуальних почуттів, породжуваних проникненням у духовний світ інших людей і з пізнанням своїх власних особистісних якостей;

4) різноманітність і глибина емоційного компонента самопрезентації і самореалізації.

3. Конативний компонент психологічної культури:

1) активне ствердження в діяльності і спілкуванні цінності та гідності людської особистості. Недопущення порушень норм моралі і заподіяння збитку цілісності та благополуччю особистості людини;

2) уміння продуктивно розв'язувати ситуації із психологічним змістом, як у професійній діяльності, так і в особистісному спілкуванні;

3) володіння навичками психологічних дій з адекватного розумінню інших людей і самого себе;

4) потреба й уміння підвищувати рівень власної психологічної культури.

Ці елементи і визначають напрями психологічної просвіти особистості та являють собою формування: 1) системи дієвих психологічних знань; 2) глибоких і змістовних вищих почуттів; 3) поведінкових навичок у комбінації з відповідною мотивацією.

Очевидно, що робота по психологічній просвіті залежить від потреб конкретної освітньої установи, і є з одного боку безперечно, досить самостійною за змістом і формам, а з іншого – органічно пов'язана з іншими напрямками діяльності практичних психологів.

Як окремий напрямок діяльності психологічна просвіта здійснюється в таких основних видах: 1) викладання психологічних дисциплін, а також проведення психологічного кружка, факультативів і спецкурсів; 2) консультативна допомога в проведенні виховних заходів із психологічною тематикою; 3) участь у роботі методичних об'єднань – являє собою надання наукової і методичної допомоги викладачам у розробці ними конкретних методичних проблем; 4) психологічна просвіта у проведенні окремих форм просвітницької роботи з батьками (лекторій психологічних знань, тренінг-семінари, круглі столи, тощо); 5) самоосвітня діяльність – потребує постійної роботи практичного психолога над підвищенням рівня власної психологічної культури, поглибленням професійних знань і вдосконалюванням професійних навичок.

Водночас психологічна просвіта органічно пов'язана з іншими напрямками роботи практичних психологів в освіті, і можна говорити про її психодіагностичну основу, а також про психопрофілактичний, психологоконсультативний і психокорекційний ефекти. Так, наприклад, проведення консультативної роботи з профорієнтації старшокласників обов'язково передбачає звертання до явищ, що вимагають наявності в клієнта певних психологічних уявлень.

Таким чином, можна впевнено стверджувати виключну значущість у сучасних умовах психологічної просвіти на усіх її рівнях та наголошувати на нагальній необхідності посилення підготовки майбутніх практичних психологів саме в напрямку просвітницької діяльності.

Перелік посилань

1. Тарасова Т. Б. Психологічна просвіта : [навчальний посібник]. Суми : Університетська книга, 2013. 462 с.